

In memoriam: Janez Ponikvar (1940–2021)

Slika 1: Janez Ponikvar

Janez Ponikvar se je rodil 2. aprila 1940 v Cerknici. Do svojega enajstega leta je živel s starši, bratom in sestro na Dovjem pri Mojstrani. Klasično gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in stanoval pri sorodnikih. V tistem času je tudi treniral orodno telovadbo v Narodnem domu. Zaradi vedno vedrega značaja in »pojave« so ga klicali kar Švejtk. Po maturi leta 1959 se je vpisal na gozdarski oddelek Biotehniške fakultete in leta 1964 diplomiral. Kot študent je delal tudi v Nemčiji in na Finskem.

Po končani vojaščini je leta 1965 dobil zaposlitev na Gozdnem gospodarstvu Kranj. Do leta 1980 je bil zaposlen v tehničnem sektorju kot referent za gozdno mehanizacijo v transportno-gradbenem obratu. Najprej je trasiral gozdne ceste; še posebej se je izuril za trasiranje gozdnih žičnic, predvsem klasičnih. Strasiral je tudi več žičnic za oskrbo planinskih domov – Ledine, Češka koča, Kališče in druge. Pri tem je bil tako uspešen, da ga je želel zaposliti avstrijski izdelovalec gozdarskih žičnic URUS gospod Hinteregger. Namenil mu je delo z žičnicami v Indoneziji, vendar se Janez za to takrat ni odločil.

Leta 1980 je prevzel vodenje Temeljne organizacije kooperantov Preddivor, kjer je bil zaposlen do razpada Gozdnega gospodarstva. Poleg rednega dela z gozdom in lastniki je sodeloval tudi pri elektrifikaciji doline Dol v Kokri. Opravil je izpit za upravljanje malih hidroelektrarn. Leta 1994 je v novonastalem Zavodu za gozdove Slovenije prevzel delo vodje odseka za gojenje in varstvo gozdov, ki ga je opravljal vse do upokojitve v letu 2005.

Janez je bil vedno hudomušen, iskrov, pristen in neposreden. Z lahkoto je navezal stik s preprostimi ljudmi. Zanje je imel poseben posluh. Nikoli ni bil privrženec velikih teorij in sanjarjenj, kako bi morali delati in kaj vse naj bi naredili. Raje se je posvečal realizaciji v okviru danosti in vedno je imel kaj pokazati.

Bil je tudi dolgoletni predsednik Kranjskega gozdarskega društva. Prek prijateljstva in poznanstev skozi njegovo udejstvovanje – tako v stroki kot v športu, v gozdarstvu ali turizmu – je spletel vezi na vseh nivojih po celotni Evropi, ki so bile podlaga za organizacijo številnih uspešnih strokovnih ekskurzij – na Korziko, v Katalonijo, Romunijo, Bosno, Črno goro, Hrvaško, Slovaško, Tirolsko in po Sloveniji. Pri tem so mu bili v pomoč izvrstno znanje nemškega jezika, organizacijski pogum, osebna toplina in neposrednost. Janezov klic je bil že kar obveznost in priznanje hkrati. Zanj smo vsi vedno želeli narediti dodatni korak. Ekskurzija v njegovi režiji ni pomenila le nekaj dni na avtobusu s potovalko, temveč tudi organizacijo sobotnih delovnih akcij društva za zbiranje sredstev, več izvedenih gojitvenih del v gozdovih in bogat prenos znanja med gozdarji, izvajalci, lastniki; ob vsem pa predvsem veliko prijetnega druženja, anekdot, zabave in novih spoznanj.

Od leta 1970 je bil vseskozi aktiven tudi v Smučarskem klubu Triglav Kranj, kjer je prav tako pustil močno sled; organiziral je tečaje za mladino, tekmovanja. Bil je idejni vodja in motor gradnje klubskega doma na Krvavcu. Za svoje delo na športnem področju je dobil značko Borisa

Ručigaja in več priznanj Smučarske zveze Slovenije. Malokdo ve, da je kot smučar med služenjem vojaškega roka nastopil tudi v kultnem filmu o eni najbolj znanih bitk druge svetovne vojne, Bitki na Neretvi. Zaradi vrhunskega obvladovanja smučarstva in nemščine v kombinaciji s svetlimi lasmi so ga filmarji takoj prepoznali kot poveljnika nemških specialcev na smučeh, ki so napadali partizane. Poverili so mu celo besedilo v nemščini: »In ti boš potem zavpil: 'Forwards!'«

Zelo redno se je udeleževal slovenskih gozdarskih smučarskih tekem. Medalje je pobiral tako v veleslalomu kot tekih. Sodeloval je tudi na tekmah Alpe-Adria in evropskih tekmovanjih gozdarjev v nordijskih disciplinah. Ko je bilo prvenstvo v Sloveniji, je bil organizator strokovne ekskurzije na smučeh.

Vzporedno s kariero v stroki in športu je v letu 1976 v Stražišču pri Kranju zgradil družinsko hišo, kamor se je preselil z ženo in dvema sinovoma. Po upokojitvi je na Vojskem nad Idrijo obnovil star kmečki objekt v počitniško hišico in se aktivno vključil v gospodarjenje z manjšo gozdno posestjo. Kupil je traktor, ga opremil za delo v gozdu, izvajal redčenja, nego, pripravljala drva. Spominjal nas je že kar na mladega prevzemnika kmetije. Našel je novo strast v popotniškem kolesarjenju s prijatelji; po tisoč in več kilometrov po Franciji, Pirenejih, Španiji in Portugalski ali pa od doma do Albanije. Ob tem je redno tudi smučal in surfal ter hkrati po potrebi premikal svojo ciljno starostno mejo – do kdaj to še namerava početi – za novih pet let navzgor.

Janez Ponikvar je bil pravo poosebljenje Zavodovega slogana: »Skrbimo za gozd in pomagamo ljudem!«

Vili POTOČNIK